

Cik labi zinām prasības - kas sagādā grūtības?

Obligātās veselības pārbaudes – ko sagaida darba aizsardzības speciālisti?

(Obligāto veselības pārbaužu normatīvais regulējums un piemēri)

Dace Jakimova, Ivars Vanadziņš, Ieva Kalve
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte

07.06.2022.

SVARĪGI !!!

Kāpēc un ar kādu mērķi tiek veikta obligātā veselības pārbaude!

*2009.gada 10.marta MK noteikumi Nr.219
“Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”
(spēkā no 01.04.2009.)*

OVP mērķis

Nodarbinātā veselības aizsardzība

- 1) lai arodslimību ārsts pēc iespējas agrāk atklātu veselības traucējumus, ko rada darba vides ietekme, un varētu uzsākt to savlaicīgu ārstēšanu
- 2) lai darba devējs varētu ieviest nepieciešamos pasākumus darbinieka veselības aizsardzībai un darbaspēju saglabāšanai

OVP mērķis

- ✓ noteikt, vai nodarbinātā veselības stāvoklis **pieļauj strādāt** darba vietās, kur sastopami konkrēti darba riska faktori vai īpašie apstākļi
- ✓ noteikt, vai nodarbinātajam **nav kāds veselības traucējums**, kas konkrētā darba riska faktoru ietekmē **var saasināties** vai **izraisīt nelaiemes gadījumus**
- ✓ noteikt, vai darbinieka veselības stāvoklis **nepasliktinās** strādājot darba vietās, kur sastopami konkrēti darba riska faktori vai īpašie apstākļi
- ✓ **savlaicīgi identificētu veselības traucējumus**, kas radušies darba vides kaitīgo faktoru ietekmes rezultātā

Kam?

Personām:

- ✓ kuras ir nodarbinātas vai kuras paredzēts nodarbināt darbā, kur viņu veselības stāvokli ietekmē veselībai kaitīgie darba vides faktori ([1.pielikums](#))
- ✓ kuras ir nodarbinātas vai kuras paredzēts nodarbināt darbā īpašos apstākļos – bīstamos darbos, kur pastāv **augsts nelaimes gadījumu risks** pašam nodarbinātajam vai apkārtējiem ([2.pielikums](#))

(MK 219, 3.p.)

Ārsta atzinums –

veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam

- izmeklējamai personai veselībai kaitīgo darba vides faktoru izraisītie veselības traucējumi vērtējami kā viegli (dzīves kvalitāti nenozīmīgi ietekmējoši) vai **vienkārši novēršami**, izmantojot aizsardzības līdzekļus, un darba turpināšana norādītajos darba apstākļos nav saistāma ar būtisku (dzīves kvalitāti nozīmīgi ietekmējošu), neatgriezenisku veselības traucējumu vai komplikāciju attīstību (MK 219, 44.4.p.)
- ✓ arodslimību ārsts OVP kartē **obligāti norāda ieteikumus** nodarbinātā veselības aizsardzībai darba vietā (kolektīvie, individuālie aizsardzības līdzekļi, **īpaši uz konkrēto personu vērsti veselības aizsardzības pasākumi**, tai skaitā redzes korekcijas līdzekļu nepieciešamība darbam ar datoru) (MK 219, 45.1.p.)
- ✓ darba devējs **nodrošina** minēto ieteikumu ievērošanu nodarbinātā veselības aizsardzībai **darba vidē** (MK 219, 45.1.p.)

Ārsta atzinums – veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam

Ja izmeklējamai personai, kura darbā ir pakļauta vai kuru paredzēts pakļaut **veselībai kaitīgo darba vides faktoru ietekmei**:

- atklāti veselībai kaitīgā darba vides faktora izraisīti **nopietni veselības traucējumi vai arodslimība** un turpmāka saskare ar šo veselībai kaitīgo darba vides faktoru saistīta ar veselības stāvokļa pasliktināšanos;
- konstatēti veselības traucējumi, kurus konkrētais veselībai kaitīgais darba vides faktors **var būtiski pasliktināt un ietekmēt** jau esošas ar darbu nesaistītas slimības gaitu (MK 219, 46.1.p.)

**Skats no darba aizsardzības un darba
devēja puses.**

OVP atzinumu piemēri.

***Paldies par jūsu iesūtītajiem jautājumiem
un piemēriem!!!***

«Nav nekādas norādes cik lielā apjomā ierobežot locīšanos, lielu smagumu pārvietošanu un ilgstošu uzturēšanos troksnī»

6. Veselībai kaitīgie darba vides faktori

1) 4.5. Troksnis, OVP reizi gadā.

(saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” 1.pielikuma punktu)

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Ievērot saudzējošu režīmu: ierobežot locīšanos, lielu smagumu pārvietošanu un ilgstošu uzturēšanos troksnī

«Ieteikts daudz ko samazināt, bet nav norādīts cik lielā apjomā samazināt, turklāt, ja tik daudz ārsta ieteikumu, vai ir korekti teikt, ka darbinieka veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam?»

6. Veselībai kaitīgie darba vides faktori

1) 4.5. Troksnis, OVP reizi gadā.

(saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” 1.pielikuma punktu)

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstoso pasākumu).

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Kontrindicētais darbs ar putekļiem, kokšķeš
putekļiem. Samazināt šādā veidā nodarbošanās
darbā vajās. Samazināt šādā veidā darbs ar
lielām ātrās griešanās mehāniskajiem un manuālajiem
rīkiem šādā veidā. Kontrindicētais koksšķešs darbs ar
putekļiem. Kontrindicētais darbs ar putekļiem
Arrodslimības sertificēts ārsts
Paraksts un tā atšifrējums
Arrodslimības sertificēts ārsts
Arrodslimības sertificēts ārsts

«Drīkst vai nedrīkst strādāt? Ko darīt, ja gūta tāda vispārējā frāze – samazināt kopējo darba slodzi par 20 %?»

Praksis – 1. pielikums – 1. pielikums

7. Īpašie darba apstākļi

1). 1. Darbs, kas tiek veikts vairāk kā 1,5 m, bet mazāk kā 5 m augstumā no grunts, pārseguma vai atbalsta platformas, ja šīm konstrukcijām nav aizsarg-nožogojuma, vai, darbu veikšanai, nepieciešams iziet ārpus aizsarg-nožogojuma.. OVP reizi 2 gados. 2). 3. Dažādu kravas celtnu vadītāji, dažādu iekārtu, kas paredzētas cilvēku pacelšanai augstāk kā 1,5 m virs zemes, apkalpošana.. OVP reizi 2 gados. 3). 6. Darbi ekspluatācijā esošās elektroietaisēs ar spriegumu 50 V un lielāku. OVP reizi 2 gados.

2II Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Samazināt kopējo darba slodzi
par 20%.

Fiziskas pārslodzes (MK 219 1.pielikums)

4.9.2. Atrašanās piespiedu pozā ilgāk kā 50% no darba laika, lokāls muskuļu sasprindzinājums, tajā skaitā darbs stāvēt

4.9.3. Biežas kustības, ātra pārvietošanās, kas prasa izteiktu fizisku piepūli ilgāk nekā 50 % no darba laika, tajā skaitā iešana, skriešana, braukšana ar velosipēdu

4.9.4. Bieža, periodiska, atkārtota noliekšanās ilgāk nekā 50 % no darba laika

4.9.5. Biežas, monotonas, atkārtotas kustības; darbs, kas saistīts ar ilgstošu un intensīvu lokālu muskuļu sasprindzinājumu, tajā skaitā darbs ar rokām un rokas instrumentiem ilgāk nekā 50 % no darba laika

Ārstu – speciālistu apskates

- Obligātās - arodslimību ārsts, neirologs

Laboratoriskie un funkcionālie izmeklējumi

- Klīniskā asins aina (hemoglobīns, leikocīti, eritrocītu grimšanas ātrums) elektrokardiogramma(pēc 40 gadu vecuma)

Labā prakse

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam:
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam:
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

*nedrīkst celt smagumus
vaižāt par 10 kg, ar
kāda darba ar dzīvokļa sūdzējiet darbiniekus*

Ieteikumos darba devējam norādīts konkrēts svars, līdz kādam darbinieks drīkst celt.

«Troksni strādāt nedrīkst, bet veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam? Pretrunīgi izklausās. Ko darīt?»

6. Veselībai kaitīgie darba vides faktori

1) 4.5. Troksnis, OVP reizi gadā

II Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1 veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2 veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3 konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

nedrīkst strādāt ar troksnim

«Nav novērtēts veselības stāvoklis»

II Atzinums par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

p. 4.5. atļauts strādāt
ar aizsardzību, OVP
ne 1 gadu.

«Darbinieku nosūta uz OVP, jau iepriekš norādot, ka nākamā OVP būs pēc 1 gada (troksnis). Ārsts ieliek punktu pie 4.5.punkta, veic ierakstu par nepieciešamo pārbaudi pēc gada, bet nenorāda, kādu tieši pārbaudi jāveic pēc 1 gada. Sanāk, ka nosūtot darbinieku atkārtoti, pēc gada, ir jāpārbauda visi OVP kartē iekļauti punkti. Nekādus komentārus ārsts nav ierakstījis par slodzes samazināšanu utt. Pilnīgas OVP ir stress un laiks gan pašam darbiniekam, gan papildus izdevumi darba devējam, kuri šajā gadījumā nav pamatoti. Šādu gadījumu bija pietiekoši daudz. Mulsina arī virkne ārsta piezīmju un zīmogu uz kartes, kuru saturs atkārtojas.»

6. Veselībai kaitīgie darba vides apstākļi

1). 4.5. Troksnis ($L_{Aeq} > 85 \text{ dBA}$). OVP reizi 1 gadā. 2). 5.1. Nakts darbs. OVP reizi 2 gadus.

(saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” 1.pielikuma 4.5.,5.1._punktu)

7. Īpašie darba apstākļi

(saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.219 pārbaude” 2.pielikuma _punktu)

[Redacted] par personas veselības stāvokļa atbilstību veicamajam darbam

[Redacted] veselības stāvokļa novērtējums (atbilstoši pasvītrot):

11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam 10 (desmit) gadi

11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam

11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Atkārtots pārbaude pēc 1 gada

Veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam 10 (desmit) gadi

Arodslimības sertificēts ārsts

Paraksts un tā atšifrējums

Datums

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

11.12.2021

Atkārtota pārbaude pēc 1 gada

11.12.2021

devēja veiktie pasākumi atbilstoši obligātās veselības pārbaudes atzinumā norādītajam

4.5.	Troksnis	Audiometriju var neveikt, ja ir pilnīgs abpusējs dzirdes zudums	arodslimību ārsts, otorinolaringologs		KAA, audiometrija	KAA, audiometrija	-
5.1.	Nakts darbs		arodslimību ārsts		KAA, elektrokardiogramma (pēc 40 gadu vecuma)	KAA, elektrokardiogramma (pēc 40 gadu vecuma)	-

Labā prakse

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

1. piel. p. 4.9.2.; 4.9.4.; 4.9.5. - jānodrošina darba devējam
pildīt 25.8. (2017.g.).

Minēti konkrēti darba vides riska faktori, pēc kuriem jāveic ārpus kārtas OVP un termiņš

«Skatīties 1.punktu sadaļā "Īpašie darba apstākļi". Nav loģikas starp ārsta komentāru un atzīmi, ka veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam. Ko darīt?»

7. Īpašie darba apstākļi

1) 1. Darbs, kas tiek veikts vairāk kā 1,5 m, bet mazāk kā 5 m augstumā no grunts, pārseguma vai atbalsta platformas, ja šīm konstrukcijām nav aizsargnožogojuma, vai, darbu veikšanai, nepieciešams iziet ārpus aizsargnožogojuma, OVP reizi 2 gados. 2) 11. Autokrāvēja un motobloku vadīšana, OVP reizi 5 gados; no 60 gadu vecuma OVP reizi 3 gados. 3) 7. Darbi, kas tiek veikti slēgtās pazemes telpās, šahtās, slēgtās cisternās, OVP reizi 3 gados.

(saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude” 2.pielikuma punktu)

11. Personas veselības stāvokļa novērtējums (atbilstošo pasvītrot):

- 11.1. veselības stāvoklis atbilst veicamajam darbam;
- 11.2. veselības stāvoklis neatbilst veicamajam darbam;
- 11.3. konstatētas arodslimības pazīmes.

12. Īpašas piezīmes un ieteikumi darba devējam

Darbs augstumā nav vēlams bez aizsargnožogojuma

Lietot medicīniski optiskos
Redzes korekcijas līdzekļus

Paldies!

Mācīsimies un sadarbosimies kopā,
jo mērķis mums viens - laimīgi un
veseli darbinieki!